

Konfessionell inriktning på Förskolan Äpplet

Förskolan Äpplet hänger samman med Nyhemsskolan, har samma huvudman samt delar den vision som gäller för både förskola och skola.

“Vi vill utbilda och forma en generation som är beredd att ta ett samhällsansvar och tillämpa kristna värderingar” (Nyhemsskolan och Förskolan Äpplets vision)

Konfessionell förskola

Skollagen gör åtskillnad mellan undervisning och utbildning. I förskolan är denna åtskillnad dock inte lika tydlig som i grundskolan. Skollagen stipulerar att fristående skolor och förskolor inte får ha konfessionella inslag i undervisningen, men väl i övriga delar av förskole-/skoldagen, den s.k. utbildningen, förutsatt att deltagandet är frivilligt.

7 § Undervisningen vid fristående skolor, fristående förskolor och fristående fritidshem ska vara ickekonfessionell. Utbildningen i övrigt vid fristående skolor, fristående förskolor och fristående fritidshem får ha en konfessionell inriktning. Deltagandet i konfessionella inslag ska vara frivilligt.

Ur Europeiska konventionen om skydd av de mänskliga rättigheterna ARTIKEL 2 Rätt till undervisning: Ingen får förvägras rätten till undervisning. Vid utövandet av den verksamhet som staten kan ta på sig i fråga om utbildning och undervisning skall staten respektera föräldrarnas rätt att tillförsäkra sina barn sådan utbildning och undervisning som står i överensstämmelse med föräldrarnas religiösa och filosofiska övertygelse.

Begreppen utbildning och undervisning i skollagen

Förskolor med konfessionell inriktning får alltså ha konfessionella inslag i den del av utbildningen som inte är undervisning. Bestämmelsen om när det får förekomma konfessionella inslag i friskolan knyts till dessa två begrepp som definieras i 1 kap. 3 § skollagen:

Undervisning – ”sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden”.

Utbildning – ”den verksamhet inom vilken undervisning sker utifrån bestämda mål”.

Utbildning är således ett vidare begrepp och inkluderar undervisning men även andra verksamheter som till exempel raster, utflykter, skolmåltider etc. Inom förskolan blir gränsdragningen inte lika tydlig som inom skolan eftersom omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet i undervisningen.

Barns deltagande i konfessionella inslag måste dock vara frivilliga. För att barn/elev och vårdnadshavare ska kunna avgöra om eleven ska delta vid sådana inslag är det viktigt att förskolan också informerar om formerna, så att det finns en möjlighet att avstå från att delta.

Vad är konfessionella inslag?

Skollagen definierar inte begreppet. Skolverket talar däremot i sin juridiska vägledning ”Mer om...” ang. fristående skolor om konfessionella inslag som aktiviteter av bekännelsekaraktär,

t.ex. att aktivt delta i bön eller förkunnelse. Men man menar vidare att det kan vara naturligt att alla barn/elever är närvarande vid kortare sådana inslag utan att de själva deltar, i t.ex. bön för maten. Bibelberättelser och sånger med kristen text är inte att räknas som bekännelsekaraktär utifrån ordets betydelse (konfession – bekännelse) och med stöd i Skolverkets juridiska vägledning ”Mer om...”.

Vad är undervisning i förskolan?

Undervisning: sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden.

Utbildning: den verksamhet inom vilken undervisning sker utifrån bestämda mål.

Skollagens indelning mellan undervisning och utbildning i skolan kan enkelt sägas vara lektioner respektive övriga skoldagen (inklusive skolresor etc.). I förskoleverksamheten är det inte lika enkelt att göra denna distinktion.

I samtal mellan Kristna friskolerådet och juridisk expertis på Skolinspektionen har de senare uttryckt att det bara är förskolan själv som kan avgöra när det är undervisning och när det är ”övrig utbildning”. Förskolan kan schemamässigt markera vilka tidpunkter som ligger utanför undervisningen och innehåller konfessionella inslag.

Är de konfessionella inslagen frivilliga?

Skollagen säger att deltagandet i konfessionella inslag ska vara frivilligt. Det är vårdnadshavarna (till dess barnet fyllt 18 år) som avgör detta.

Tydliga rutiner vid inskrivning kring den konfessionella inriktningen och hur den uttrycker sig i verksamheten är viktigt. I korta konfessionella inslag bedöms frivilligheten kunna uppnås genom att ingen känner sig tvingad att aktivt delta (i t ex bön). Skolverket berör i sin juridiska vägledning: *”Det kan många gånger vara naturligt att alla elever närvarar vid de konfessionella inslagen utan att alla aktivt deltar. Det kan till exempel handla om att alla elever är närvarande under en tackbön före skolmåltiden eller vid en bön som avslutar en morgonsamling men att de som inte vill väljer att avstå från deltagande i bönen.”*

Förskolan Äpplet

Förskolan Äpplets arbete bygger på de av föreningens uppsatta stadgar, målsättningar och principer. Vi är tydliga vid informationsmöten när barnet börjar i vår verksamhet att informera vårdnadshavarna om vad detta innebär och om möjlighet att avstå. Skolans vision utifrån dess stadgar, målsättningar och principer finns även att läsa på skolans hemsida.

All vår *undervisning*, planerad utifrån våra styrdokument och ledd av en pedagog, är icke-konfessionell men i utbildningen har vi frivilliga konfessionella inslag.

Utmärkande för vår förskola är att värdegrundsarbetet får ta mycket stor plats i vår utbildning och undervisning. Detta strider inte alls mot de värden och den värdegrund som beskrivs i läroplanen för förskolan, snarare tvärtom och den värdegrunden ligger i linje med vår människosyn och inriktning. Det betyder i praktiken att höstterminen i förskolan avsätts för undervisning kring värdegrundsarbete i enlighet med vårt styrdokument LpFö18 och Barnkonventionen. Man arbetar på olika sätt och med olika metoder runt demokratiska

begrepp samt barns rättigheter. På förskolan belyses områden som empati, allas lika värde, att vara en god medmänniska, rätten att vara sig själv, barns bästa mm.

Vår inriktning betyder att vi i utbildningen berättar om våra kristna traditioner, vi tar upp vad våra kristna högtider i Sverige innebär, traditioner förr i tiden och traditioner nu för tiden, samt belyser vad vårt kulturarv innebär.

I praktiken tar de konfessionella inslagen sig uttryck i återkommande form i bland annat en övergång mellan två olika undervisningssituationer, en sångstund, sång/bön till maten samt på samlingar i en kyrka vid jul och påsk.

Vid konfessionella inslag finns alltid en frivillighet och möjlighet för barnet att inte aktivt delta om de så väljer, och andra aktiviteter att välja och delta i.

Sångstund

Vid övergång mellan två olika undervisningssituationer, uteundervisning och måltidssituation förekommer ett konfessionellt inslag i utbildningen i förskolan. Några tillfällen i veckan samlas pedagoger och barn för en sångstund med kristna sånger och högläsning i en ”ord för dagen bok” samt en kort avslutningsbön. Vi ber barnen knäppa händerna eller lägga händerna i knät som en hjälp att samla sig och för att inte peta på någon bredvid sig och man sjunger tillsammans bönen. Vill inte barnet delta erbjuds annan aktivitet.

Barnen väljer i utbildningen och vid olika tillfällen bland både kristna sånger, traditionella barnsånger och ramsor. Barnen har delaktighet och inflytande över innehållet i förskolan.

Sång/bön innan maten

Innan maten tackar vi Gud för maten i en gemensam bön eller en sång, det finns en stor variation för barnen att välja mellan.

Bibelberättelse/Kyrkobesök

Vid några tillfällen per år, ofta knutet till en kristen högtid, har vi en samling på förskolan eller i en kyrka. Varannan jul besöker vi Varbergs kyrka för att delta i levande julkrubba och vi berättar julevangeliet på vår julfest på förskolan.

Vid påsk besöker vi Varbergs kyrka för att delta i deras påskvandring/guidad berättelse. På förskolan bakar vi ”uppståndelsebullar under vår påskfest.

Vi informerar innan och vill inte vårdnadshavaren att barnet deltar är barnet kvar på förskolan med personal.

Vi belyser vad vårt kulturarv innebär. Kulturarv tas även upp i läroplanen för förskolan.

Mångfald på förskolan

På vår förskola finns en stor etnisk och kulturell mångfald som vi är mycket glada för och som berikar vår verksamhet. I vår undervisning är det viktigt att belysa och berätta om alla etniska och kulturella ursprung som finns representerade i vår förskola, inte bara svenska traditioner får utrymme i utbildningen.